

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



شماره استاندارد بین‌المللی: ۱۰۲۶-۲۲۸۸

مجله

(علمی - پژوهشی)

## ادب فارسی

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

دانشگاه تهران

بهار - تابستان ۱۳۸۸

شماره ۱

دوره ۱

۲۰۰۰۰ ریال

(ج)

مدیر مسئول: دکتر منوچهر اکبری

سر دبیر: دکتر مظفر بختیار

هیئت تحریریه:

دکتر علی محمد مؤذنی

(استاد دانشگاه تهران)

دکتر محمدجعفر یاحقی

(استاد دانشگاه فردوسی مشهد)

دکتر فاطمه مدرسی

(استاد دانشگاه ارومیه)

دکتر علی شیخ الاسلامی

(استاد دانشگاه تهران)

دکتر عبدالرضا سیف

(دانشیار دانشگاه تهران)

دکتر سعید واعظ

(استاد دانشگاه علامه طباطبائی)

دکتر نصرالله امامی

(استاد دانشگاه شهید چمران اهواز)

شماره درجه اعتباری ۳/۴۴۶۰-۸۷/۶/۹

حقوق کلیه مقالات برای دانشکده ادبیات و علوم انسانی

دانشگاه تهران محفوظ است.

## فصلنامه دانشکده ادبیات و علوم انسانی

فصلنامه «ادب فارسی» مجله تخصصی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، نشریه‌ای علمی - پژوهشی است که در سال، حداکثر در چهار شماره منتشر می‌شود.

### ویژگی‌های کلی مقاله مورد پذیرش:

مقاله باید نتیجه تحقیقات نویسنده (یا نویسندگان) بوده و در نشریه دیگری منتشر نشده باشد. پذیرش مقاله برای چاپ، با هیئت تحریریه مجله است و بعد از داوری، صلاحیت طبع آن، اعلام خواهد شد.

صحت نوشته‌ها با خود نویسنده (یا نویسندگان) است.

مقاله باید بر یک روی صفحه کاغذ استاندارد (۲۱×۳۰ سانتی‌متر) و با اندازه (سایز) ۱۴ و قلم (فونت) لوتوس با فرمت WORD و تنظیم حواشی مطابق با نمونه، در سه نسخه خوانا همراه با CD تهیه و ارسال شود.

صفحه اول باید شامل نام و نشانی کامل و شماره تلفن نویسنده و محل خدمت و مرتبه علمی وی باشد. در صورتی که مقاله، برگرفته از پایان نامه نویسنده باشد، ذکر نام استادان راهنما و مشاور و داور، ضروری است.

متن مقاله باید به ترتیب، شامل «عنوان»، «چکیده»، «سه تا پنج واژه کلیدی از متن مقاله»، «مقدمه»، «روش بررسی»، «بحث و نتیجه‌گیری و تشکر»، «فهرست منابع طبق راهنمای شیوه ارجاع» و چکیده انگلیسی باشد.

چکیده انگلیسی عیناً ترجمه همان چکیده فارسی است.

جدول‌ها، تصاویر و نمودارها با ذکر عنوان در بالای آن و توضیحات و ذکر منبع در زیر، آورده شود.

مقاله نباید از ۲۰ صفحه استاندارد (۲۴ سطر) نشریه بیشتر باشد.

مقاله می‌تواند به زبان‌های فارسی، عربی یا لاتین باشد.

### ویژگی‌های جزئی مقاله مورد پذیرش:

در تهیه مقاله، رعایت جزئیات زیر ضروری است:

- «عنوان» شامل موضوع مقاله، نام و نام خانوادگی نویسنده و مرتبه علمی و دانشگاه محل تدریس و تحصیل وی است؛ عنوان مقاله، باید گویا و بیانگر محتوای نوشتار باشد.

- «چکیده» شرح مختصر اما جامعی از مسائل محتوایی و نوشتاری و شامل بیان مسأله، هدف، ماهیت پژوهش، نکته‌های مهم و نتیجه بحث است. لازم به ذکر است چکیده مقاله نباید از ۱۵۰ واژه (۱۰ اسطر) بیشتر باشد.

- «واژه‌های کلیدی» شامل سه تا پنج واژه تخصصی که بسامد و اهمیت آن در متن مقاله بیش از سایر واژه‌هاست.

- «مقدمه» شامل طرح مسأله اصلی مورد پذیرش و هدف پژوهشگر از بررسی و انتشار آن است؛ در این بخش در صورت امکان باید به اجمال، سوابق پژوهشی در حیطه مسأله مورد نظر، مطرح شود. - «روش بررسی» شامل ذکر بسیار مختصر روش نویسنده در پژوهش و ذکر ابداعات وی در این زمینه است.

- «بحث و نتیجه‌گیری و تشکر» شامل متن اصلی مقاله و بحث و نتیجه‌گیری با روش منطقی و مفید و روشن‌گر مسأله مورد پژوهش است و می‌تواند با جدول، تصویر و نمودار و... همراه باشد. در پایان این بخش، نویسنده، راهنمایی دیگران - که در نوشتن مقاله مؤثر بوده‌اند - را یادآوری و از ایشان مختصراً سپاسگزاری می‌نماید.

### شیوه ارجاع به منابع:

ارجاعات مندرج در مقاله، مستند و مبتنی بر منابع خواهد بود و کوشش می‌شود از معتبرترین منابع استفاده شود.

هرگاه از مراجعی، چند چاپ موجود باشد، استفاده از چاپ انتقادی، اولی و مرجح است. در مورد آثار مفقود و نیز منسوب، به منابعی که از آنها یاد کرده و یا توضیحی داده‌اند، ارجاع داده می‌شود.

**ارجاع داخل متن مقاله:** نام اشهر (خانوادگی) مؤلف: [نام کوچک مؤلف، در صورت اشتراک نام اشهر وی با نام اشهر نویسندگان دیگر مراجع که در مقاله از آن استفاده شده؛ عنوان کتاب یا مقاله مورد استفاده، در صورت تعدد منابع مورد استفاده مؤلف، جلد، صفحه (یا صفحات) منبع.

### ارجاع پایانی متن مقاله (منابع و مآخذ):

#### ارجاع به کتاب:

- نام اشهر (نام خانوادگی) مؤلف: نام کوچک مؤلف، نام کتاب [نام و نام اشهر (خانوادگی) مترجم یا مصحح و...] نوبت چاپ، نام نشر، محل نشر، تاریخ نشر.

ارجاع به مقالات دانشنامه‌ها (دایرةالمعارف‌ها)، فصلنامه‌ها، مجلات و نشریه‌های دیگر:

- نام اشهر (خانوادگی) مؤلف، نام کوچک مؤلف، عنوان مقاله مورد استفاده در داخل گیومه [نام و نام اشهر (خانوادگی) مترجم] عنوان اصلی دانشنامه، فصلنامه، مجله و... مورد استفاده و شماره و دوره انتشار آن، نام ناشر، محل نشر، تاریخ نشر.

### نکات دیگر در باب ارجاع به منابع:

- پس از بیان هر مطلب، ارجاع آن در داخل متن در پراکنش ذکر خواهد شد.
- برای تفکیک جلد از صفحه از خط مورب استفاده می‌شود؛ مثلاً، (فروزانفر، ۱۱۰/۳).
- شماره جلد و صفحه منابع لاتین از چپ به راست و با ارقام لاتین می‌آید؛ مثلاً، (Browne, 3/50).
- اسامی لاتین و ... که تلفظ آنها دشوار باشد با حروف لاتین به صورت آوانگاری در مقابل آن و در داخل پراکنش ذکر می‌شود.
- منابع مقاله به صورت الفبایی و براساس نام مؤلف؛ تنظیم می‌شود؛ منابعی که در پایان مقاله ذکر می‌شود، همان منابعی است که در داخل متن استفاده شده، از این رو اگر منبعی تنها در پایان مقاله ذکر شود، اما در داخل متن بدان ارجاع داده نشده باشد، از منابع پایانی حذف خواهد شد.
- در صورتی که مؤلف منبع اثر، معلوم نباشد، نام اثر جایگزین نام مؤلف می‌شود.
- عنوان کتاب‌ها و مقاله‌ها در منابع پایان مقاله به طور کامل ذکر خواهد شد.
- منابع غیرفارسی، پس از منابع فارسی و به ترتیب، عربی، انگلیسی، فرانسوی و... آورده شود.
- هر توضیح دیگری غیر از ارجاع به منابع مورد استفاده، در پی‌نوشت، ذکر شود.

### - علائم اختصاری:

ج: جلد	ب: بیت
هـ.ش: هجری شمسی	ص: صفحه
هـ.ق: هجری قمری	صص: صفحات
متو: متولد	ق.م: قبل از میلاد
فو: متوفی	م: میلادی
همان: منبع پیشین	ش: شماره
همانجا: منبع پیشین؛ همان جلد و همان صفحه	د: دوره

مقاله‌های علمی - پژوهشی را می‌توانید به عنوان سردبیر نشریه و به نشانی «تهران، خیابان انقلاب، دانشگاه تهران، دانشکده ادبیات و علوم انسانی» ارسال فرمایید.

## فهرست مطالب

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
۱- آب رز یا آب زر؛ بحثی در حل مشکل بیتی از شاهنامه فردوسی.....	۱
دکتر منوچهر اکبری و محمد مجوزی	
۲- دریافته‌هایی از دیوان خاقانی.....	۲۱
دکتر محمدرضا ترکی	
۳- سعدی پژوهی در کشورهای انگلیسی‌زبان.....	۳۷
دکتر احمد تمیم‌داری	
۴- بررسی مقام عماء با تکیه بر نظر امام خمینی (ره).....	۶۳
دکتر امین رحیمی	
۵- بررسی و تحلیل ساختاری شعر نظامی.....	۸۱
دکتر عبدالرضا سیف و سید محمود رضا غیبی	
۶- برابره‌های فارسی در ترجمه‌های قرآنی و سیر تحول آن.....	۱۰۳
دکتر امید مجد	
۷- رومی نقاب کعبه؛ شرح و بسط بیتی از خاقانی و تشریح پوشش کعبه.....	۱۲۵
دکتر علی محمدی و مریم ترکاشوند	
۸- نظریه انسان کامل در دیوان سنایی.....	۱۴۷
دکتر محمدحسین محمدی	
۹- تأثیر تاریخ بیهقی بر معصوم پنجم گلشیری.....	۱۷۳
دکتر علی محمد مؤذنی و دکتر محمد راغب	
۱۰- بازتاب شعر سعدی در نامه‌های قائم‌مقام فراهانی.....	۱۹۳
دکتر عبدالله واثق عباسی و دکتر محمدامیر مشهدی	